



ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: **Ing. P. Ď.**, *zastúpeného advokátom JUDr. I. S., PhD.*, proti žalovanému: **Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-159/13-2008 zo dňa 9.júla 2008, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 4 S 73/2008-50 zo dňa 18.marca 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu v Bratislave č.k. 4 S 73/2008-50 zo dňa 18.marca 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č.k. 4 S 73/2008-50 zo dňa 18.marca 2011 podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol

žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. GR ZVJS-159/13-2008 zo dňa 9.júla 2008, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu – Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou – č. ÚVTOS-5-89/11-2008 zo dňa 19.mája 2008, ktorým prvostupňový správny orgán žalobcovi odpovedal na ním požadované informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 211/2000 Z.z.) tak, že:

1. kópia hodnotení zo septembra 2007 a mája 2008 je súčasťou prílohy,
2. kópia psychologického posudku je súčasťou prílohy,
3. okenné vonkajšie parapety nie sú určené na odkladanie potravín, vecí osobnej spotreby má mať odsúdený uložené v skrinke podľa § 23 zákona č. 475/2005 Z.z. na sušenie vecí odsúdených neslúžia okenné mreže. Na oddiely 3D1 je zriadená sušiareň, ktorá je určená na sušenie vecí odsúdených,
4. odsúdení sú počas výdaja stravy povinní plniť príkazy referenta režimu, označenie sektorov A, B, C, D, E slúži na plynulú organizáciu výdaja stravy,
5. referent režimu úseku režimových činností predvádza odsúdených okrem iného i k výdaju stravy. Presuny odsúdených sa vykonávajú v stanovených tvaroch pod priamym dohľadom príslušníka. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z. samosprávy odsúdených napomáha pri dodržiavaní ústavného poriadku. Zodpovednosť za presuny odsúdených nesie referent režimu,
6. výdaj stravy pre odsúdených sa organizuje spôsobom, aby sa v jedálni nestretli odsúdení z rôznych diferenciačných skupín a odsúdení zaradení na špeciálnych oddieloch a aby pri výdaji stravy neprichádzalo k zbytočným prestojom z dôvodu oneskorených nástupov odsúdených pri výdaji stravy.

Všetky interné normy zboru sú sprístupnené formou prehľadu v knižnici pre odsúdených, kde mu hociktoré z nich budú na požiadanie predložené.

Krajský súd uviedol, že prvostupňový správny orgán tak aj žalovaný žalobcovi zákonným spôsobom odpovedali na všetky ním položené otázky s výnimkou otázky č. 6, ktorú nezodpovedali kompletne, pretože neuviedli maximálny počet odsúdených predvedených do jedného sektora jedálne, z dôvodu, že povinná osoba takúto informáciu nemala k dispozícii. Podľa názoru krajského súdu zúžený rozsah zodpovedaných otázok vedie k vydaniu tzv. fiktívneho rozhodnutia. Krajský súd však zastáva názor, že napadnuté

rozhodnutie žalovaného o odvolaní žalobcu voči fiktívnemu rozhodnutiu povinnej osoby sa náležite vysporiadalo so všetkými otázkami žalobcu a nejasnosti v odpovedi prvostupňového správneho orgánu mu jednoznačným spôsobom objasňuje. Krajský súd nevidel v konaní a rozhodovaní žalovaného žiadne pochybenie vzhľadom na to, že žalobca požiadal o sprístupnenie relevantných noriem v knižnici, súd považoval informačnú povinnosť žalovaného formou odkazu na sprístupnenie noriem v knižnici za splnenú.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie žalovaného spolu s prvostupňovým rozhodnutím zrušiť a vec vrátiť správne orgánu na ďalšie konanie. Namietal, že krajský súd nesprávne právne vec posúdil a nesprávne zistil skutkový stav. Žalobca v čase podania žiadosti o informácie (19.mája 2008) bol vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody. Žalobca nechcel byť disciplinárne potrestaný, čo by sa mohlo prejaviť pri rozhodovaní súdu o jeho podmiennečnom prepustení z výkonu trestu, a preto chcel vedieť, čo je dovolené a čo je zakázané. Žalobca sa domáhal označenia noriem, v rámci ktorých kompetentné osoby pri jednotlivých činnostiach konajú. Preto nepovažuje za zákonný postup tú odpoveď žalovaného, v ktorej je žalobca odkázaný na interné normy dostupné v knižnici. Žalovaný teda nedostatočne zodpovedal žalobcove otázky. Žalobca má za to, že žalovaný okrem prvej a druhej otázky sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s otázkami, ktoré mu žalobca položil. Žalovaný nepodložil žiadnym zákonným ustanovením ani ustanovením interného poriadku zákaz odkladania potravín na vonkajší parapet. Žalovaný nesprávne z ustanovenia § 23 zákona č. 475/2005 Z.z. odvodil, že veci má mať odsúdený v skrinke. Otázka č. 5 tiež bola zodpovedaná len čiastočne. Žalovaný vôbec nezodpovedal štvrtú, piatu a šiestu otázku.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Nie je pravdou, že otázky č. 3 a č. 4 neboli vôbec zodpovedané a otázky č. 5 a č. 6 boli zodpovedané len čiastočne – na otázku č. 3 bola poskytnutá dostatočná odpoveď, z ktorej vyplývalo, prečo nie je odsúdeným umožnené používať vonkajšiu parapetu na odkladanie potravín a odevu, spolu s uvedením konkrétneho ustanovenia zákona. Na otázku č. 4 bola uvedená odpoveď, ktorá obsahla všetko, na čo sa žalobca pýtal. Na otázku č. 5 povinná osoba uviedla, kto je zodpovednou osobou počas presunu a výdaja stravy aj aká je úloha odsúdených. Na otázku č. 6 povinná osoba odpovedala podľa toho, aké sú reálne podmienky pri výdaji stravy v ústave. Informácie týkajúce sa

pobytu odsúdeného v ústave sa nachádzajú najmä v ústavnom poriadku, ktorý upravuje spôsob výkonu práv, obmedzení a povinností odsúdených a uplatňovanie poriadku a disciplíny. Každý odsúdený sa čo najskôr po nástupe na výkon trestu oboznámi s jeho ustanoveniami.

Žalovaný trval na tom, že žalobcovi boli poskytnuté všetky požadované informácie, ktorými povinná osoba disponovala. Pri vybavení žiadosti žalobcu povinnou osobou sa postupovalo tak, aby bolo naplnené právo žalobcu na informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z., pričom ani pri jednej z otázok žalobcu nešlo o neposkytnutie informácie alebo vydanie rozhodnutia o neprístupnení informácie (tzv. fiktívne rozhodnutie).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol dňa 16.novembra 2011 bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a jeho internetovej stránke www.nsud.sk (§ 156 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku).

Právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky, Listou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť len zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Výkladovým pravidlom pri obmedzovaní základných práv a slobôd je ustanovenie čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne. Zákon č. 211/2000 Z.z. potom v podrobnostiach upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného č. GR ZVJS-159/13-2008, zistil, že žalobca dňa 19.mája 2008 požiadal v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o tieto informácie:

1. Zaslanie kópie hodnotenia žalobcu zo septembra 2007 a mája 2008,
2. Zaslanie kópie psychologického posudku vypracovaného po nástupe do VTOS.
3. Na základe akého predpisu je odsúdenému zakázané
 - a. mať odložené potraviny, obuv a pod. na okennom vonkajšom parapete,
 - b. sušiť odev na okenných mrežiach?

Ak ide o normy neobsiahnuté vo všeobecne záväzných predpisoch publikovaných v Zbierke zákonov, žiadal o písomné kópie týchto noriem, resp. ich sprístupnenie v knižnici.

4. Sú odsúdení povinní sedieť v jedálni v jednotlivých sektoroch podľa označenia oddielov A, B, C, D? Akému oddielu je vyhradený sektor E?
5. Kto zodpovedá za oddiel počas presunu na odber stravy – za ustrojenosť, za ticho, za formu? Na základe akého ustanovenia akého predpisu? Žiadal o jeho sprístupnenie.
6. Aký najväčší počet oddielov z jedného sektoru môže byť predvedený súčasne? Existuje interný pokyn? Ak áno, žiadal o jeho sprístupnenie.

Povinná osoba – prvostupňový správny orgán – Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou žalobcovi odpovedal listom č. ÚVTOS-5-89/11-2008 z 23.mája 2008 tak, že

1. Kópia hodnotení zo septembra 2007 a mája 2008 je súčasťou prílohy,
2. Kópia psychologického posudku je súčasťou prílohy,
3. Okenné vonkajšie parapety nie sú určené na odkladanie potravín, vecí osobnej spotreby má mať odsúdený uložené v skrinke podľa § 23 zákona č. 475/2005 Z.z. na sušenie vecí odsúdených neslúžia okenné mreže. Na oddiely 3D1 je zriadená sušiareň, ktorá je určená na sušenie vecí odsúdených,
4. Odsúdení sú počas výdaja stravy povinní plniť príkazy referenta režimu, označenie sektorov A, B, C, D, E slúži na plynulú organizáciu výdaja stravy,
5. Referent režimu úseku režimových činností predvádza odsúdených okrem iného i k výdaju stravy. Presuny odsúdených sa vykonávajú v stanovených tvaroch pod priamym dohľadom príslušníka. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z.

samosprávy odsúdených napomáha pri dodržiavaní ústavného poriadku. Zodpovednosť za presuny odsúdených nesie referent režimu,

6. Výdaj stravy pre odsúdených sa organizuje spôsobom, aby sa v jedálni nestretli odsúdení z rôznych diferenciačných skupín a odsúdení zaradení na špeciálnych oddieloch a aby pri výdaji stravy neprichádzalo k zbytočným prestojom z dôvodu oneskorených nástupov odsúdených pri výdaji stravy.

Všetky interné normy zboru sú sprístupnené formou prehľadu v knižnici pre odsúdených, kde mu hociktoré z nich budú na požiadanie predložené.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky povinná osoba podrobne odpovedala na otázky č. 1 až 5. Na šiestu otázku odpovedala všeobecne, neuviedla síce, aký najväčší počet oddielov z jedného sektoru môže byť predvedený súčasne na stravu, ale uviedla, že výdaj stravy pre odsúdených sa organizuje spôsobom, aby sa v jedálni nestretli odsúdení z rôznych diferenciačných skupín a odsúdení zaradení na špeciálnych oddieloch a aby pri výdaji stravy nedochádzalo k zbytočným prestojom z dôvodu oneskorených nástupov odsúdených na výdaj stravy. Odpoveď na túto otázku je podľa názoru odvolacieho súdu dostatočná. Žalobcovi bola poskytnutá požadovaná informácia, aj keď v inej forme a rozsahu, akú žiadal. Nemožno preto hovoriť o vydaní fiktívneho rozhodnutia, pretože nejde o rozhodnutie uvedené v § 18 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z.:

1. povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie, alebo
2. povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti nevydala rozhodnutie, alebo
3. povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti informáciu nesprístupnila.

Fikcia rozhodnutia podľa citovaného ustanovenia nastáva až vtedy, keď je povinná osoba v zákonnej lehote nečinná. V predmetnej právnej veci však povinná osoba nebola nečinná, v zákonnej lehote poskytla informácie, vydala rozhodnutie a informáciu sprístupnila, aj keď v inom ako žalobcom požadovanom rozsahu. Obsahom základného práva na prijímanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaní žalobcu (napríklad uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 184/03 z 1. októbra 2003, publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 334/2003, tiež dostupné na www.concourt.sk).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje postup a rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu za súladný so zákonom č. 211/2000 Z.z. Rovnako aj odkaz na ustanovenia § 23 a § 86 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z. a na interné normy prístupné v knižnici správneho orgánu prvého stupňa sú v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. Žalobcovi teda nič nebránilo oboznámiť sa s (rôznymi, nie len ním požadovanými) internými normami v knižnici, čím bolo rešpektované jeho právo na informácie.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Krajský súd v Bratislave nepochybil, keď žalobu žalobcu zamietol. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 4 S 73/2008-50 zo dňa 18.marca 2011 ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal a žalovanému náhrada trov konania neprináleží.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 16.novembra 2011

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová